

UiT Norges arktiske universitet

Gjennomgang mandat HelPed

Arbeidsgruppe Helsefak UiT

September 2023

Innhold

1	Bakgrunn og mandat	3
2	Arbeidsgruppens arbeid.....	5
3	Gjennomgang av eksisterende rapportering knyttet til de fire satsningsområdene.....	7
3.1	Tverrprofesjonell samarbeidslæring (TPS)	7
3.2	Praksisveiledning for praksislæring.....	10
3.3	Pedagogisk bruk av IKT for fleksibel læring	12
3.4	Pedagogisk merittering og utvikling av utdanningsfaglig kompetanse.....	14
3.5	Forskning og utviklingsarbeid (FOU) innen utdanning	16
3.6	Gjennomgang av bemanning og ledelse ved HelPed	18
4	Vurdering av kompetansebehov og kartlegging i fagmiljøene.	19
5	HelPeds bidrag til å nå fakultetes strategiske utdanningsmål, og anbefalinger om videre oppfølging.	20
5.1	Praksisveilederutdanning.....	21
5.2	Anbefalinger og prioriteringer i forhold til identifiserte behov på fakultetet for å sikre strategisk styring og bærekraftig bruk av ressurser	25

1 Bakgrunn og mandat

Senter for helsefaglig pedagogisk utvikling (HelPed) skal være sentral i arbeidet med å nå fakultetets strategiske utdanningsmål.

HelPed ble vedtatt som permanent enhet i Fakultetsstyret Helsefak i 2015 Strategisk veivalg for HelPed (FS 22/15 2015/3239) og permanent videreføring av HelPed – strategiske valg av kjerneoppgaver, behov for bemanning og finansiering (FS 29/15 2015/2183). Universitetsstyret fastsatte at HelPed fra 1.3.2016, skulle være organisert som et senter ved Det helsevitenskapelige fakultet i møte 11.02.2016 (Sak S 2/16).

I handlingsplan for HelPed (2015-2020) (vedtatt i 2016 FS 3/16 2016/2653) har kjernen i oppgavene til senteret vært tilknyttet følgende satsningsområder:

1. Tverrprofesjonell samarbeidslæring
2. Praksisveiledning for praksislæring
3. Pedagogisk bruk av IKT for fleksibel læring
4. Forsking og fagutvikling innen utdanning

I tillegg til satsingsområdene ble det vedtatt at HelPed skal:

- Være en dynamisk pådriver og nettverksskaper for utvikling av kvalitet i utdanning ved fakultetets campi etter gjeldende nasjonale og internasjonale føringer, og kunnskapsbasert undervisningspraksis.
- Tilby instituttene støtte og veiledning i arbeidet med å realisere strategiplanens mål om innovasjon i helsefaglig utdanning og tjenestetilbud, studentmedvirkning og pedagogiske nyvinninger.

Senter for helsefaglig pedagogisk utvikling er i dag en drivkraft for profesjonalisering av rollen som underviser, og innovasjon i utdanning ved Det helsevitenskapelige fakultet. Senteret tilbyr fakultetsledelsen og instituttene støtte og inngår aktivt i samhandling med ledelse, vitenskapelige ansatte og praksisfelt om utdanningskvalitet. HelPed tilbyr fleksible kompetanseutviklingstiltak etter underviseres og praksisveilederes behov ([hjemmeside HelPed](#))

Senteret er en pedagogisk støtteenhet innen feltet medisinsk og helsefaglig pedagogikk som bidrar til utvikling av utdanningskvalitet ved institusjonene (faculty development) på mikronivå

(rettet mot den enkelte ansatte), meso (det enkelte fagmiljøet) og makronivå (gjennom å blant annet være «brokers» mellom nivå og bidra i strategisk arbeid med fakultetsledelsen). Sentrale formål er å støtte utvikling av utdanningsfaglig kompetanse, bidra med organisasjonsutvikling og forbedring av medisinske og helsefaglige utdanninger, inkludert praksis, til det beste for studentenes læring. Helsefaglig forskning og fagutvikling er også en sentral oppgave for HelPed, og tilsvarer hvordan man jobber med dette feltet internasjonalt i såkalte Health Professions Education Scholarship Unit (HPESU)¹.

Siden 2015 har det skjedd endringer i sektoren, ved fakultetet og i samfunnet, som aktualiserer behovet for å ta formålet og mandatet med HelPed opp til vurdering. Det er viktig å sikre strategisk styring samt å sikre bærekraftig bruk av ressursene i senteret for å møte behovene i organisasjonen og i praksisfeltet. Gitt den økonomiske situasjonen ved Helsefak, bør en slik gjennomgang også ta høyde for stadig strammere økonomiske rammer i sektoren, og gi vurderinger om nødvendige prioriteringer ut fra identifiserte behov på fakultetet.

Høsten 2022 nedsatte dekan ved Helsefak en arbeidsgruppe som fikk i oppdrag å ta formålet, mandatet og kjerneoppgavene til HelPed opp til vurdering, for å sikre strategisk bruk av ressursene og møte behovene i organisasjonen og feltet. Arbeidsgruppens mandat er vedlagt.

¹ Definisjon fra Varpio, L., O'Brien, B., Hu, W., Ten Cate, O., Durning, S. J., van der Vleuten, C., & Hamstra, S. J. (2017). Exploring the institutional logics of health professions education scholarship units. *Medical Education*, 51(7), 755-767. "A health professions education scholarship unit (HPESU) is an organisational structure within which a group of people is substantively engaged in health professions education scholarship. An HPESU is often a focal point of HPES within the university and/or health centre context. An HPESU has a 'functional role' at a university, college or hospital that delivers health professions education. These units may engage in the delivery and evaluation of health professions education; but to be considered an HPESU, it must include some focus on scholarship. The specific kind of organisational structure an HPESU may take varies (e.g. units, centres, departments, offices, etc.). To be recognised as an HPESU, it must meet the following criteria: 1 'the unit must stand as a recognisable, coherent, organisational entity in the institution', AND 2 the unit must be identified as engaging in health professions education-related scholarship. That educational scholarship may be conducted at the undergraduate and/or graduate and/or continuing education levels. The unit may also house programmes that focus on teaching, service provision, professional development programme delivery, etc., but these other activities alone are not sufficient for being identified as an HPESU without the scholarship contributions. This definition excludes units that are strictly administrative in nature or that are aimed solely at meeting educational delivery, assessment or other service needs (i.e. curriculum offices, programme evaluation offices, etc.). An HPESU may be involved in support services but, to be classified as an HPESU, there must also be production and dissemination of education-related scholarship.

2 Arbeidsgruppens arbeid

Arbeidsgruppen besto av:

- Iris Borch, leder av HelPed
- Rigmor Furu, førstelektor og representant for ansatte i HelPed
- 3 representanter fra instituttene:
- Kristin Fenton, nestleder utdanning ved Institutt for medisinsk biologi (IMB)
- Janne Mjelle, studieprogramleder ved Institutt for farmasi (IFA)
- Astrid Vekve Nymo, studieprogramleder ved Institutt for helse- og omsorgsfag (IHO)
- Astrid Gramstad, prodekan utdanning ved Det helsevitenskapelige fakultet
- Silje Wangberg, prodekan praksis og forskerutdanning ved Det helsevitenskapelige fakultet
- Nils Johan Lysnes, ekstern representant/ samarbeidspartner, Avdeling for IT (ITA), seksjon for virksomhetsnære tjenester UiT

Arbeidsgruppa er ledet av prodekan for utdanning. Prodekan praksis og forskerutdanning har vært sekretær for arbeidet.

Ifølge mandatet skulle arbeidsgruppen levere sin rapport innen 31.12.22. Det har imidlertid ikke latt seg gjøre å løse oppgaven innenfor denne tidsrammen.

Ifølge mandatet skulle arbeidsgruppa gjøre en:

- Gjennomgang av eksisterende rapportering knyttet til de fire satsingsområdene og eventuelt anbefale nye kartlegginger/ evalueringer der dette ikke foreligger.
- Vurdering av kompetansebehov i fagmiljøene basert på nasjonale utdanningspolitiske føringer og gjeldende lokale strategier.
- Kartlegging av instituttene behov for pedagogisk støtte med anbefaling om prioriterte satsingsområder.
- Gjennomgang av de sentrale oppgavene HelPed har i dag, med vurdering av fremtidige behov og ei tydeliggjøring av forventninger til HelPed sine bidrag til enhetene for å nå fakultetet sine strategiske utdanningsmål

- Gjennomgang av bemanning og ledelse ved HelPed

Arbeidsgruppen har hatt 8 møter, og har strukturert møteagendaen i henhold til punktene i mandatet. Arbeidsgruppen fordelte gjennomgang av eksisterende rapportering av de fire satsningsområdene mellom seg.

Rapporten er strukturert etter punktene i mandatet.

I løpet av arbeidsgruppens arbeid har UiT sentralt nå satt i gang en prosess for å sikre at man i større grad tar framtidens ansvar i type tilbud, omfang og innhold i emne- og studieprogramporteføljen (<https://uit.no/project/studieportefoljen>) for å sikre at studietilbudene treffer langsiktige kompetansebehov i samfunnet og at UiT bruker ressursene på best mulig måte. Arbeidslivet og samfunnet er i stadig endring, og det forventes strammere økonomi og færre unge søkere i årene som kommer.

Siden arbeidsgruppens arbeid startet, er også UiT og Helsefak sin strategiske langtidspan vedtatt (<https://uit.no/om/strategi2030>). I Helsefak sin plan heter det blant annet (hentet fra orienteringssak til Fakultetsstyret 21.04.2, sak 9/23) at:

- Som en multicampusorganisasjon skal fakultet ha en driftsmessig balanse som gir gode forutsetninger for utvikling av fagmiljøene. For å sikre gode betingelser for utvikling av fagmiljøene skal fakultetet ha en emne- og studieprogramportefølje med en ressursinnsats som sikrer ansatte tid til forskning, innovasjon og formidling.
- Ha en studieprogramportefølje av høy kvalitet som er tilpasset samfunnets behov og med en økonomisk bærekraftig ressursinnsats
 - Konsolidert undervisning med emner på tvers av studieprogram, campus og fakulteter når dette er faglig og økonomisk hensiktsmessig
 - Tilby enkeltemner som gjennom fleksible undervisningsformer kan benyttes av arbeidslivet for livslang læring
 - Innhente ekstern finansiering for utvikling av studie- og emneportefølje

3 Gjennomgang av eksisterende rapportering knyttet til de fire satsningsområdene.

Arbeidsgruppen har gjennomgått rapporteringene som er gjort knyttet til de fire satsningsområdene. Det er også gjort en kartlegging i fagmiljøene for å avdekke ytterligere behov for støtte i pedagogisk kompetanse.

3.1 Tverrprofesjonell samarbeidslæring (TPS)

To stortingsmeldinger (Meld. St. 13 (2011–2012) Utdanning for velferd – Samspill i praksis og Meld. St. 16 (2016-2017) Kvalitet i høyere utdanning) var utgangspunkt for arbeidet med å utvikle faglige retningslinjer for helse og sosialfagutdanningene, RETHOS. Retningslinjene definerer sluttkompetansen for hver utdanning og utgjør en minstestandard for kompetanse. Tverrprofesjonell samarbeidslæring (TPS) inngår i ett av 12 læringsutbyttebeskrivelser som er felles for alle helse og sosialfagutdanninger. RETHOS felles læringsutbytte 4 lyder: «Kandidaten kan samhandle både tverrfaglig, tverrprofesjonelt, tverrsektorielt og på tvers av virksomheter og nivåer, og initiere slik samhandling.» I senere Stortingsmeldinger fremheves også behovet for at fremtidens kandidater har en høy kompetanse av tverrprofesjonell samhandling (Helsepersonellkommisjonen, Utsynsmeldingen).

TPS har i mange år vært et satsingsområde for Helsefak, og ett av HelPeds kjerneområder siden HelPed ble etablert. Det har også vært forankret i Helsefaks strategi (2014-2020) der det er krav om at det satses på TPS i alle helse- og sosialfaglige utdanninger ved alle campuser. Arbeidet med TPS ved Helsefak/HelPed er godt dokumentert i rapporter og evalueringer på overordnet nivå (En svale gir ingen sommer, Å. Danielsen. 2015) og gjennom evalueringer av de enkelte prosjektene.

HelPed bidrar aktivt inn i nettverksbygging innen tverrprofesjonell samarbeidslæring både i UH-sektoren og i helse- og velferdstjenesten nasjonalt og internasjonalt, som TPS-Nettverket i Norge. NIPNET – Nordic Interprofessional Network og Interprofessional Global.

Det helsevitenskapelige fakultet vedtok i 2017 en Langsgående plan for tverrprofesjonell samarbeidslæring som har fått navnet Tromsømodellen for TPS (FS 40/17 2017/5537).

Hovedelementene i modellen er spirallæring, praksisnærhet, pragmatiske løsninger og situert læring i autentiske situasjoner.

Siden 90-tallet har det eksistert et overbyggende fellesemne for alle helsefagutdanningene ved Helsefak, HEL-0700 fra 2011. HEL-0700 er første fase i spirallæringsmodellen. I studieåret 2020/21 besluttet styringsgruppa² at fellesemnet skulle organiseres under HelPed fra høsten 2021. Fellesemnet HEL-0700 Samhandling, etikk og grunnleggende akademiske ferdigheter i helse- og sosialfag inngår i første år på studieprogrammene for bioingeniør, ergoterapi, ernæring, farmasi, fysioterapi, paramedisin, profesjonsstudiet i psykologi, radiografi, sykepleie, tannpleie og vernepleie. Medisin og tannlegestudenter gjennomfører arbeidskrav 1 og 2 i HEL-0700, men tar ikke avsluttende eksamen i emnet.

En annen del av satsningen på TPS ved Helsefak er InterSim. InterSim innebærer simulering av akuttmedisinske situasjoner for studenter ved flere av profesjonsutdanningene og foregår ved Ferdighets og simuleringssenteret (FOSS).

Infrastruktur for TPS ved fakultetet har vært en langsiktig strategisk satsning ved fakultetet siden 1990, Fyrtårnsøknader og SFU-søknader var tiltak i dette arbeidet. HelPed ledet disse søknadsprosessene sammen med daværende dekanat. Fyrtårnprosjektet (2016-2019) fikk til sammen ekstern finansiering fra UiT på 2.250.000. En av anbefalingene i rapporten fra Fyrtårnprosjektet var fokus på: *Utvikling av kultur for samarbeid, med kompetanseheving og systematisering av samarbeid mellom studieprogrammene og praksisfeltet.*

Fyrtårnrapporten formidlet blant annet følgende: *En grunnleggende forutsetning for å lykkes med innføring av systematisk tverrprofesjonell samarbeidslæring er at både de ansatte på campus og veiledere i praksisfeltet er med på lag og er premissleverandører for planer og gjennomføring av undervisning og læringsaktiviteter. TPS-aktivitetene må være utformet av de involverte studieprogram i samarbeid med praksisstedene; de skal være rettet mot reelle, realistiske og aktuelle praksisnære situasjoner som fremstår som meningsfulle for både*

² Styringsgruppa består av instituttledere ved institutter som benytter emnet i sine utdanninger, IMB, IHO, IVH, IFA, IKM, IKO, IPS og ISM. Gruppa ledes av prodekan utdanning.

studieprogrammene, studentene og praksisstedene. Etablering av «Plan- og idégruppe for TPS» ble et sentralt ledd for å forankre TPS i de ulike studieprogram.

Utvalg for samarbeidslæring

TPS innebærer komplekse prosesser (orienteringssak FS desember 2015 OS 19/15 2015/2187), med samarbeid mellom ulike studieprogram og ulike instanser og nivåer i praksisfeltet. For å sikre at dette ivaretas gjennom utdanningsløpene kreves en overbyggende ledelse som har en koordinerende rolle og som samhandler med alle fagmiljø. Samarbeidslæring på tvers av studieprogram er komplisert å få på plass og krever både faglig og praktisk koordinering, som forutsetter en infrastruktur som ivaretar dette.

Etablering av et utvalg for samarbeidslæring ved Helsefak hadde som målsetting å fungere som infrastruktur for TPS, for å bidra til koordinering av relevante lærings- og vurderingsformer som sikrer våre studenter samhandlingskompetanse i tråd med Forskrift for felles rammeplan (Kunnskapsdepartementet 2017). Utvalget ble gjennomført som et ettårig pilotprosjekt som ble ledet, koordinert og evaluert av HelPed. Utvalget besto av fagpersoner fra hvert studieprogram der TPS skal inngå. Utvalgets arbeid ble evaluert etter ett år, for å kartlegge status på arbeidet med implementering.

Evalueringa viste at utvalget har vært viktig som kontaktpunkt mellom studieprogrammene. Studieprogrammene hadde fått en felles forståelse av hva TPS er og behovet og muligheter for TPS aktiviteter på tvers av utdanninger kan løftes frem og utvikles. Erfaringen er også at integrert forankring av TPS i programmene er veldig varierende og det er ulikt hvordan idealene møtes på de ulike studieprogrammene. Siden TPS ble en del av Helsefaks strategi har det vært gjennomført mange piloter innen TPS på tvers av studieprogram og i samarbeid med praksisfeltet. Foruten fellesemnet HEL-0700 og InterSim er det få TPS-aktiviteter som er fullt ut implementert ved fakultetet. Dette viser at implementering av TPS-aktiviteter er krevende og tar tid selv om intensjonene er gode. Koronapandemien satte også bremsene på for TPS-prosjekter som var klare for igangsetting.

TPS-arbeid vil kreve en tydelig overbyggende ledelse og koordinering som er vanskelig å få til sett fra studieprogrammenes ståsted.

Tverrprofesjonell samarbeidslæring har tydelige tematiske koplinger mot helsefaglig pedagogisk utvikling hvor kvalitet i tverrprofesjonell samarbeidslæring både i praksis og ved bruk av digitale virkemidler utgjør sentrale elementer som kan styrkes ved felles forankring i HelPed.

3.2 Praksisveiledning for praksislæring

I evaluering av HelPed i 2015 («En svale gjør ingen sommer») ble HelPeds tidlige tre trinns kurs i praksisveiledning for ansatte i praksisfeltet vurdert som viktige bidrag til nyttig kompetanseheving i veiledning av studenter. Evalueringen anbefalte videre at nettkurs og stedlige møter burde kombineres. HelPed utviklet så emnet [HEL-6331](#) Veiledningskompetanse for helse- og sosialvitenskapelige utdanninger og helsetjenestene.

Organisering i HEL-6331 følger opp intensjonen om å videreutvikle og styrke fleksible studietilbud med fokus på pedagogisk kvalitet og relevans for morgendagens helsetjenester (Jfr. saksframlegg universitetsstyret sak 02/16). Emnet er 10 studiepoeng på masternivå, har opptak vår og høst. Emnet er tverrfaglig, samlingsbasert og med digitalisert læringsmateriell og digitale gruppemøter mellom samlingene. Samlingssted avhenger av søkermassen, f.eks. høst 2023 arrangeres emnet i Tromsø og Harstad.

Høsten 2017 ble emnet gjennomført første gang. I perioden høst 2017-vår 2023 har det til sammen vært 981 søkere til emnet. 449 studenter startet emnet (2017-2022) og 412 har i samme periode bestått eksamen og emnet. Det har vært 5% stryk på eksamen. For vår 2023 er det 105 kvalifiserte søkere hvorav 65 fikk tilbud om studieplass. Det var ikke kapasitet til å ta opp flere søkere.

Av det totale søkertallet kommer majoriteten fra Troms og Finnmark (837 søkere) og Nordland (102). Øvrige søkere kommer fra resten av landet. Blant søkerne er sykepleiere den største yrkesgruppen med 292 søkere. Fysioterapeuter 55, vernepleiere 30, ergoterapeuter 25 og barnevernspedagoger 20 søkere. Sosialt arbeid, leger, tannleger og bioingeniører er grupper med 13-10 søkere. Øvrige yrkesgrupper er mindre representert. 450 søkere er ikke identifisert

med yrkesgruppe i søkertallene. Uformelle kartlegginger viser at emnet i varierende grad er kjent i praksisfeltet og blant ulike yrkesgrupper.

I forbindelse med etableringen av bachelorutdanning i paramedisin ble det behov for kvalifiserte veiledere i regionen. Ettersom de fleste aktuelle veiledere i region nord var ambulansearbeidere uten bachelorutdanning, tilbød HelPed i samarbeid med en universitetslektor i 20 % stilling ved bachelor i paramedisin tre ganger gjennomføring av det 10 studiepoenggivende emnet i praksisveiledningskompetanse tilpasset denne gruppen.

I 2017 trådte forskrift om felles rammeplan <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-09-06-1353> i kraft. I forskriften stadfestes det at praksistilbydere skal ha kompetente veiledere som bør som hovedregel ha formell veilederkompetanse (§3). I 2018 kom [Veiledende retningslinjer for utdanning og kompetansevurdering av praksisveiledere i helse- og velferdstjenestene](#) som blant annet foreslår at krav til veiledningskompetanse kan inngå i samarbeidsavtaler mellom utdanningsinstitusjon og praksisfelt og til å vurdere kvalitet og nivå i utdanningstilbud innen veiledning som tilbys.

Praksisavtalene mellom Helsefak og de enkelte helseforetak og kommuner i landsdelen innebærer en gjensidig forpliktelse. Helsefak plikter å tilby veileder utdanning. Praksisfeltets ansvar varierer fra at ansatte med veilederoppgaver som hovedregel skal ha veilederutdanning (f.eks. kommune), til at de ansatte som veileder plikter å delta i veilederopplæring (sykehus). Innhold og gjennomføring av HEL-6331 følger opp både retningslinjene og praksisavtalene mellom Helsefak og praksisfelt.

HelPed deltar i det nasjonale nettverket for praksisveiledning i helse og sosialfag, og har hatt styreverv i nettverket. HelPed arrangerte i samarbeid med Institutt for Lærerutdanning en nasjonal konferanse innen praksisveiledning våren 2022.

Våren 2023 søkte HelPed om midler fra HK-dir for å styrke utdanningstilbudet innen veiledning ved universitet og høyskoler, helse- og sosialtjenesten i regionen. Søknaden gjelder VeiKomp Nord, et femårig prosjekt for å styrke en mer bærekraftig veiledningskompetanse for ansatte i helse- og sosialtjenestene, og høyere utdanning i nord. Søknaden fikk svært god evaluering i alle kategorier og ble innvilget med 15,1 millioner NOK. Prosjektet starter høsten 2023.

3.3 Pedagogisk bruk av IKT for fleksibel læring

Når teknologien blir en del av undervisningen og det helhetlige læringsmiljøet, krever det også kompetanse i pedagogisk bruk av teknologi. Handlingsplan for digitalisering vektlegger digital kompetanse som en sentral generisk ferdighet i sluttkompetansen til UiTs kandidater og aktualiserer også behovet for å sikre denne kompetansen i fagmiljøene.

Ved Helsefak er det gjennomført undersøkelser av vitenskapelig ansattes utdanningsfaglige digitale kompetanse de siste årene. Spørreundersøkelsen “*Undervisning i koronatider*” gjennomført i 2020, beskriver vitenskapelig ansattes erfaringer ved Helsefak med digital undervisning etter et år med Covid (Tveito, 2020). I tillegg gir resultatene fra evalueringen av Digitalt Læringsteam i 2022 nyttige tilbakemeldinger om vitenskapelig ansattes utdanningsfaglige digitale kompetanse. På bakgrunn av disse resultatene og andre tilbakemeldinger HelPed har fått fra vitenskapelig ansatte ved Helsefak, oppsummeres deres behov for støtte til digital undervisning i fire hovedkategorier:

- kunnskap om læringsdesign og pedagogisk bruk av teknologi
- pedagogisk merittering
- tverrfaglig samarbeid og felles læringsarenaer
- prosjektsamarbeid og prosjektstøtte.

Behov knyttet til læringsdesign og pedagogisk bruk av teknologi

Vitenskapelig ansatte etterspør pedagogisk støtte og kompetanseutvikling i læringsdesign, bruk av interaktive, digitale verktøy og studentaktive læringsformer i undervisning og læring. De har også behov for pedagogisk støtte til planlegging og gjennomføring av digital undervisning i tillegg til økt kunnskap om GDPR og personvern ved bruk av digitale verktøy.

HelPed tilbyr i dag ulike kompetansetilbud blant annet gjennom pedagogisk veiledning og støtte til den enkelte underviser/ fagmiljø gjennom workshops, «lunsj-og-lær» og webinarer med ulike tema. Det også ansatt en Digital partner i et toårig prosjekt som et spleiselag mellom Helsefak og Avdeling for IT (ITA). Denne stillingen er vedtatt gjort permanent av ledelse ved ITA og Helsefak (IT-direktør og fakultetsdirektør) og ble lyst ut i august 2023. Digital partner

er en brobygger mellom fagmiljøene og ITA vedrørende anvendelse og tilrettelegging for bruk av teknologi i undervisning og læring. Digital partner ved HelPed innhenter behov og gir råd og veiledning til fagmiljøene og bidrar til å styrke digitalt samarbeid mellom enhetene. Digital partner deltar også i prosesser ved anskaffelse av nye digitale verktøy og lager nye rutiner og prosedyrer i samarbeid med ITA. En annen oppgave er å delta i ulike utviklingsprosjekter og kompetansetiltak i regi av HelPed.

Digitalt læringsteam

Digitalt læringsteam (DLT) er en felles møtearena for vitenskapelig ansatte ved Helsefak for diskusjoner og erfaringsutveksling om pedagogisk bruk av læringsteknologi i undervisning. Deltakernes tilbakemeldinger er at de får gode eksempler på bruk av digitale verktøy i undervisning og en mulighet til å diskutere og utveksle erfaringer om beste praksis.

Medlemmene i DLT ønsker å videreføre Digitalt Læringsteam ved Helsefak som fungerer som felles læringsarena og viktig møteplass for å diskutere digital undervisning, utveksle erfaringer og bygge kompetanse. Vitenskapelige ansatte verdsetter også samarbeidet med Digital Partner ved Helsefak som har en viktig rolle med å være brobygger mellom de vitenskapelige ansatte og ansatte ved IT-avdelingen. HelPed arrangerer møter i Digitalt Læringsteam ved Helsefak hver 1,5 mnd. Deltakerne er vitenskapelige ansatte fra alle ti institutt med totalt ca 20 medlemmer. Det er ønskelig med representasjon fra alle studieprogram ved Helsefak. Målet er at pedagogisk bruk av læringsteknologi får god lokal forankring i fagmiljøene, og at HelPed innhenter behov og initierer diskusjoner med kunnskapsbasert tilnærming til digital undervisning og bruk av læringsteknologi.

Støtte til prosjekter knyttet til digital undervisning og deltakelse i råd og forum

HelPed gir i dag støtte og veiledning i utforming av prosjektsøknader vedrørende digital undervisning og studentaktive læringsformer. HelPeds ansatte deltar også i ulike prosjekter (se vedlegg 2) sammen med fagmiljøene ved Helsefak, ITA og evt. andre samarbeidspartnere med pedagogisk planlegging, utvikling, utprøving og evaluering av digitale undervisningsressurser og digitale kurs/pedagogiske veiledere.

Vitenskapelig ansattes behov for støtte til utvikling av digital kompetanse og ferdigheter innen pedagogisk bruk av teknologi for fleksibel læring er stort, og vil sannsynligvis øke i framtiden. Innføring av stillingen som Digital partner har vært en viktig brikke som bindeledd mellom fagmiljøene, ITA og nivåene i organisasjonen. Arbeidsgruppen løfter fram HelPeds rolle og ansvar for å lede Digitalt Læringsteam som sentral og viktig for å møte fagmiljøenes behov i tillegg til å være en arenabygger for å styrke undervisningskvalitet på tvers fagmiljøene. Arbeidsgruppen anbefaler derfor at Digitalt Læringsteam videreføres og utvikles i tråd med utviklingen i feltet.

HelPed deltar i referansegruppa til SIKT i forbindelse med utvikling av DLR, Nasjonal plattform for søk, deling og gjenbruk av digitale læringsressurser i høyere utdanning, og en rekke andre ulike råd og forum. Disse er blant annet Canvasforum ved UiT, Tjenesteråd for digital undervisning ved UiT, Porteføljestyling av digitale verktøy ved UiT, Digitalt læringsmiljø ved ITA, UiT.

3.4 Pedagogisk merittering og utvikling av utdanningsfaglig kompetanse

Pedagogisk utviklingsarbeid, systematisk arbeid med egen utdanningsfaglig kompetanse gjennom kunnskapsbasert tilnærming til undervisning er meritterende for vitenskapelig ansatte. Dette gjelder alle former for undervisning og kompetanseområder, herunder digital kompetanse.

Dokumentasjon av utdanningsfaglig kompetanse

Vitenskapelig ansatte etterspør et digitalt verktøy for dokumentasjon av utdanningsfaglig kompetanse i forbindelse med universitetspedagogisk basiskompetanse/ pedagogisk mappe, opprykk og merittering.

HelPed har initiert utprøving av ulike digitale dokumentasjonssystemer for utdanningsfaglig kompetanse, og har samarbeidet med IT-avdelinga og Result om pilotering av disse.

Et nytt prosjekt i regi av ITA med vurdering av Portfolium som verktøy for dokumentasjon av utdanningsfaglig kompetanse ble gjennomført og avsluttet i 2023, der også HelPed deltok.

Tverrfaglig samarbeid og felles læringsarenaer

Erfaringsdeling på tvers av fagmiljø fremheves som viktig av deltagerne på HelPeds aktiviteter, og er sentralt i UiTs nye utfyllende bestemmelser og i retningslinjer for opprykk og merittering. Kollegialitet og bidrag til gode fagmiljø på tvers av institutt og studieprogram, vurderes som viktig både for pedagogisk utvikling gjennom idéutveksling og erfaringsdeling. HelPed er en infrastruktur for utdanning og deltar i eller tilbyr flere arenaer for slik kollektiv utvikling av utdanning. Arenaene varierer fra lavterskel tematiske lunsjer til webinarer, workshops, utvalg for samarbeidslæring, forum for utdanningsledelse og digitalt læringsteam. Forum for utdanningsledelse ledes av prodekan utdanning og prodekan for forskerutdanning og praksis og utgjøres av utdanningsledere ved fakultetet. Forumet er et tverrfaglig rådgivende organ for dekanen og skal bidra til å koordinere utdanningsrelaterte aktiviteter på fakultetet samt gi retning for og ivareta arbeid med kvalitet i utdanning. I digitalt læringsteam, melder deltagerne tilbake at de får gode eksempler på bruk av digitale verktøy og en mulighet til å diskutere og sparre med andre omkring ulike løsninger.

Prosjektsamarbeid og prosjektstøtte

Fakultetets strategi har et mål om at fagmiljøene søker ekstern finansiering som deler av virksomheten. Nytt de senere år i sektoren, og i gjeldende fakultetsstrategi, er målet om å søke ekstern finansiering også til pedagogiske utviklingsprosjekter knyttet til utdanning og undervisning, ikke bare forskning. Dette aktualiserer et behov for å støtte fagmiljøene i søknadsprosesser, fra å informere om aktuelle utlysninger, utforme prosjektideer og støtte fagmiljøene gjennom rådgivning og veiledning i skriveprosessen.

HelPed har de siste årene arrangert søkeseminar og informasjonsmøter ved interne UiT utlysninger og eksterne utlysninger fra HK dir (tidligere DIKU). HelPed har god uttelling på eksterne søknader de siste årene, og har vært sentrale i de største prosjektsøknadene innen utdanning ved fakultetet siden senteret ble permanent etablert, både interne store finansieringskilder som Fyrtårnsøknader og eksterne søknader til DIKU, nå HK dir om Senter for fremragende utdanning (SFU) og pedagogiske utviklingsprosjekt. HelPed har fått tilslag på

søknader enheten har bidratt i som Fyrtårn (2,2 mill NOK), Arktisk Samprax (10 mill NOK), TeraVRi (5 mill NOK), DigSam (5 mill NOK) og i 2023 VeiKomp Nord som enheten er prosjekteier og har prosjektledelse på (15, 1 mill NOK). Til sammen utgjør ekstern finansiering av disse prosjektene mer enn HelPeds totale budsjett i årene fra første tildeling i 2016 og frem til i dag. I tillegg til prosjekter med økonomisk ramme over 1 million NOK, deltar HelPed i flere pedagogiske utviklingsprosjekt med mindre økonomisk ramme og stor egeninnsats.

Vitenskapelige ansatte har i de siste årene vist et økt behov for støtte og veiledning i prosjektgjennomføring og prosjektledelse. HelPed deltar i dag i flere pedagogiske utdanningsprosjekter, hvorav flere er i samarbeid mellom fagmiljø på studieprogramnivå, IT-avdelingen, Result og Digitale partnere.

Formidlingsarbeid

På [HelPeds nettside](#) gis informasjon om aktiviteter, kompetansetilbud og nyheter. I 2023 startet HelPed med eget nyhetsbrev med vitenskapelig ansatte ved Helsefak som målgruppe. Pr. i dag er abonnerer 216 ansatte på nyhetsbrevet.

3.5 Forsking og utviklingsarbeid (FOU) innen utdanning

Medisinsk og helsefaglig utdanningsforskning er sentral i samfunnsoppdraget om å drive forskningsbasert utdanning og som er en lovpålagt oppgave. I «En svale gjør ingen sommer» er det kun et lite avsnitt som beskriver forskning ved HelPed. Her ble kun «kvalitet i veiledning» trukket frem. I internasjonale, mye brukte definisjoner om enheter som HelPed i medisinsk og helsefaglig pedagogikk er forskning en sentral oppgave, og man regnes ikke som medisinsk og helsefaglig pedagogisk senter uten at man driver med og støtter opp under utdanningsforskning innen fagområdene.

I rapporten fra 2015 vises det til at HelPed i 2013 utredet mulighet for å etablere en egen forskningsgruppe, men at dette på det tidspunktet var vanskelig da det manglet avklart organisatorisk plassering for både forskningsgruppen og HelPed. I Evalueringsrapport fra Utvalg for samarbeidslæring (2022, Iversen) nevnes behovet for mer forskning på TPS for å "gi bedre forståelse av hvordan tverrprofesjonell samhandlingskompetanse best utvikles for å ivareta pasientens behov i en bærekraftig helsetjeneste». Helsefak har tilegnet seg

forskningskompetanse som må bidra med sin forskning internasjonalt og det foreslås opprettelse av en intern forskningsgruppe som skal samle utdanningsforskning ved Helsefak. Her foreslås HelPed som leder av forskningsgruppen som skal bringe sammen forskere på tvers av instituttene/fagmiljøene. Helsefaglig utdanningsforskning foreslås som paraply med undervisningsmetoder, studenters læring, TPS, evaluering, utdanningsledelse, programdesign og «Faculty Development» som tilhørende tema.

Siden 2015 har HelPeds fagmiljø blitt styrket med ansatte med formell forskningskompetanse eller i kvalifiseringsstilling og forskningsproduksjonen har følgelig økt. Enheten har blant annet hatt Professor Madeleine Abrandt Dahlgren ved Linköping universitet ansatt som professor 2 i 20% fram til våren 2023. HelPed har videreutviklet sin egen forskningsaktivitet, har rekruttert flere ansatte med forskningskompetanse og en stipendiat for å øke forskningsaktivitet innen feltet. HelPeds første stipendiat disputerte juni 2023 innen normert tid. TPS er fortsatt det største forskningsområdet, men evaluering, studenters læring, FOU-basert utdanning, praksislæring, praksisveiledning og pasient i praksis er tema som også dekkes i forskningen. Ansatte ved HelPed samarbeider med vitenskapelige ansatte ved ulike institutt ved Helsefak (ISM, IMB, IPS, IFA, IHO) samt Result og kollegaer ved andre utdanningsinstitusjoner. HelPed har bidratt i utforming av flere forskningsprosjekt og i forskningssøknader med ansatte fra samarbeidspartnere fra de nevnte enhetene. Eksempler er samarbeid mellom forskere i Sverige, New Zealand, Australia og Norge som fikk støtte fra det svenske Vetenskapsrådet om TPS forskning i 2022, samt en søknad om studenters læring, helse og trivsel til NFR (ledet fra ISM, med forskere fra IPS, IMB, HelPed) i 2022, der søknaden fikk excellent vurdering, men oppnådde ikke finansiering.

Alle dagens stillinger ved HelPed er i vitenskapelig stillingskode, med FOU tid fra 20-50%. HelPed har tre universitetslektorstillinger, en førstelektor- og to førsteamanuensisstillinger. De ansattes kompetanse representerer en bredde i ulike tema, noe som er et godt utgangspunkt for å få en bredere utdanningsforskning ved HelPed. Oversikt over forskningstema og pågående forskningsprosjekter finnes i vedlegg 3. Begge førsteamanuensisene som er ansatt HelPed er assosierte medlemmer i forskningsgrupper ved andre institusjoner. Stipendiaten var i løpet av doktorgradsprosjektet medlem av forskningsgruppe på IHO; Helsefaglig profesjonsutdanning og assosiert medlem i forskningsgruppe ved Linköping universitet hvor et søsterprosjekt til

PhD arbeidet foregikk. Førstelektoren ved HelPed er assosiert medlem i forskningsgruppen ved IHO.

HelPed er også arrangør av en årlig nasjonal forskningskonferanse innen medisinsk og helsefaglig pedagogikk, denne skal i 2023 arrangeres i Tromsø i oktober. Dette er et nasjonalt uformelt nettverk innen medisinsk og helsefaglig utdanningsforskning med årlige konferanser som rullerer mellom de fire BOTT universitetene (Bergen, Oslo, Tromsø, Trondheim). Det har vært en økt interesse og innsendte bidrag til konferansen, noe som kan tyde på en styrking av feltet nasjonalt.

3.6 Gjennomgang av bemanning og ledelse ved HelPed

Da HelPed ble evaluert i 2015 oppsummeres bemanningen slik: «HelPed har pr. i dag følgende ressurser: 2 professor 2 (20% + 20%), 2 førsteamanuenser (100% + 90%), 1 lektor (80%) og 2 rådgivere (100% finansiert av FUU (Felles utdanningsutvalg mellom Helsefak og UNN) + 50%)». Disse to stillingene var satt av til å jobbe med praksisveilederutdanning, hvorav den ene stillinga ble omgjort fra administrativ til vitenskapelig ved oppstart av HEL-6331. I juni 2023 er bemanningen ved HelPed seks besatte + en vakant stilling à 100% med følgende fordeling:

2 x 100% førsteamanuensis

1 x 100% førstelektor

2 x 100% universitetslektor

1 x 100% rådgiver (digital partner, først prosjektf finansiering, men nå besluttet permanent finansiert av både ITA og Helsefak. Videreføres som universitetslektor)

1 x 100% vakant vitenskapelig stilling (se under)

Den ene universitetslektorstillingen er tilført HelPed i forbindelse med tildelt overtagelse av ansvar for HEL-0700. Dette emnet lå tidligere ved IHO. Den ansatte i den andre universitetslektorstillingen er emneleder for HEL-6331. All undervisningsressurs i stillingen går med til undervisning og vurdering i emnet, samt andre henvendelser om praksisveiledning. Etterspørsel og søknad til emnet har økt siden første gjennomføring i 2017 og våren 2023 var det ikke mulig å ta opp alle som søkte med daværende bemanning. Det har heller ikke vært mulig å håndtere et økt antall henvendelser om å bistå fagmiljøene i andre saker om veiledning.

I vårsemesteret 2023 ble det rekruttert 2 x 20% midlertidige vitenskapelige stillinger over to år for å styrke undervisningsressursen tilknyttet praksisveiledningsemnet. Alle kvalifiserte søkere til emnet høsten 2023 fikk tilbud om studieplass. Leder for HelPed har vært i dialog med fakultetsledelsen om rekrutteringsstilling til HelPed knyttet til praksisveiledning, men fikk ingen tildeling av strategiske midler til stipendiat høsten 2023.

Høsten 2021 gikk en fast ansatt universitetslektor ved enheten av med pensjon. HelPed ønsket å lyse ut denne stillingen våren 2022, som en fast 100% førsteamanuensisstilling, men fakultetsledelsen har valgt å inntil videre holde stillingen vakant i påvente av arbeidet med HelPed sitt mandat. Det er ikke administrative ressurser ved HelPed per i dag, men administrative tjenester kjøpes fra IHO i forbindelse med avvikling og gjennomføring av de to emnene ved enheten; HEL-0700 og HEL-6331.

HelPeds lederstilling har vært en åremålsstilling, først besatt av internt ansatt i to åremålsperioder, men i 2021 ble det ansatt en ekstern kandidat på midlertidig åremål. Fakultetsledelsen besluttet i desember 2022 i samråd med leder av HelPed å gjøre leders stilling til en fast førsteamanuensisstilling, og at lederstilling ved HelPed heretter blir en funksjon som rullerer mellom de ansatte ved enheten.

4 Vurdering av kompetansebehov og kartlegging i fagmiljøene.

For å supplere behovene for støtte og kompetanseutvikling som er beskrevet i det ovenstående gjennomførte arbeidsgruppen ut en kort undersøkelse (vedlegg 2) satt inn i tabell.

Oppsummert fremheves behovet for ressurser, tid og strategisk ledelse til å drive utviklingsarbeid knyttet til utdanning som viktig. Arbeidsgruppen merker seg også rollen til studieprogramleder og fagmiljøet som viktig i å sikre kvalitetskultur. Digitalisering og kvalitet i praksisstudier løftes også frem. Det er verdt å merke seg at deltakelsen i undersøkelsen var lav, og at spørsmålene ble tolket ulikt, og det kan gi grunnlag for videre kartlegging, men arbeidsgruppen anbefaler at dette ikke gjøres på nåværende tidspunkt.

Når man ser resultatene fra denne undersøkelsen og gjennomgangen av HelPeds satsningsområder under ett, ser behovene ut til å være knyttet til følgende tema:

- Tid og folk er en forutsetning for utvikling av utdanningskvalitet. Kompetente ansatte med tilstrekkelig tid og ressurser til å gjøre pedagogisk utviklingsarbeid og bidra til kvalitetskultur
- Praksisveiledere er sentrale i utdanningskvalitet i praksisstudier. Det er avgjørende å sikre at flest mulig av veiledere har praksisveilederutdanning av god kvalitet.
- Tverrprofesjonelt samarbeid fordrer samarbeid på tvers av studieprogram. Dette stiller krav til infrastruktur og strategi som fremmer dette. HEL-0700, utvalg for samarbeidslæring er eksempler på instituttoverbyggende tiltak som har hatt betydning for å sette dette i system.
- Digital partner/ Digitalt læringsteam/ Læringsdesign og pedagogisk bruk av IKT har vist seg å være viktig, og behov innenfor dette feltet vil øke framover.
- Pedagogisk kvalifisering og merittering er viktig for å sikre utdanningskvalitet og akkreditering, samt karriereutvikling for den enkelte. Dette behovet er instituttovergripende, men erfares også på tvers av fakultetene ved UiT.
- Erfaringsutveksling, nettverksbygging og kultur for kvalitet i fagmiljøet fremheves som nyttig og viktig. Det å ha en arena/infrastruktur for forskning og utviklingsarbeid knyttet til undervisning og utdanning på tvers av institutt som gir rom for dette, er ønsket av fagmiljøene.
- Eksternfinansiering av utdanningsprosjekter blir viktig framover. Dette medfører behov for støtte til utvikling av prosjektsøknader og gjennomføring av forsknings- og utviklingsprosjekter knyttet til undervisning og utdanning. Det er dermed viktig å styrke forskningen ved HelPed.

5 HelPeds bidrag til å nå fakultetets strategiske utdanningsmål, og anbefalinger om videre oppfølging.

Utover det som allerede kommer frem av kapittel 3 i denne rapporten, vil vi her tydeliggjøre forventningene til HelPeds bidrag inn mot enhetene for å nå fakultetets strategiske utdanningsmål.

5.1 Praksisveilederutdanning

Arbeidsgruppen vurderer at HEL-6331 er avgjørende for at Helsefak skal oppfylle sitt undervisningsoppdrag ved at man har tilgang på veiledningskompetente praksisveiledere. Ut fra erfaring kan det tyde på at studietilbudet i varierende grad er kjent i praksisfeltet og blant ulike yrkesgrupper. Praksisveiledning er en flaskehals i flere utdanninger hvor det er vanskelig å få praksisplasser og/eller praksisveiledere med veiledningskompetanse. Erfaring tilsier at gjennomføring av praksisveilederutdanningen og systematisk arbeid med veiledningskompetansen bidrar til både flere, mer motiverte og bedre kvalifiserte praksisveiledere.

Høsten 2023 starter HelPed prosjektet VeiKomp Nord. Prosjektet er omfattende med et budsjett på 15,1 millioner NOK finansiert av HK-Dir. Fire av seks HelPed ansatte er arbeidspakkeledere i prosjektet VeiKomp Nord. En arbeidspakkeleder er ansatt ved IFA og en ved IHO. Det planlegges ansettelser i kombinerte stillinger og samlinger i Tromsø, Hammerfest, Narvik og Harstad.

Arbeidsgruppen vurderer at dette prosjektet sammen med emne HEL-6331, legger forholdene godt til rette for styrking av veiledningskompetanse i Nord-Norge, og utvikling av en tidsriktig emneportefølje innen praksisveiledning. Det er videre behov for en langsiktig plan for hvordan studietilbud innen veiledning skal videreføres og implementeres når prosjektfinansieringen for VeiKomp Nord avsluttes i 2028. Det er og ønskelig med følgeforskning på utvikling av et nytt desentralisert studietilbud innen veiledning.

Anbefaling

Arbeidsgruppen anbefaler sterkt å videreføre og videreutvikle kvalifiserende tiltak innen praksisveiledning. Det er konsensus i arbeidsgruppen at det er HelPed som har hovedansvaret for dette. Det må være tilstrekkelig ressurser til en slik undervisnings- og driftsoppgave, og ressursbehov må vurderes videre for å sikre tilstrekkelig kapasitet.

Gjennomgang av HelPed som forskningsenhet

HelPed har vært en liten enhet hvor mesteparten av de ansattes FOU tid har gått med til ledelse, administrasjon eller driftsoppgaver. En styrking av fagmiljøet og mange henvendelser fra ansatte fra flere institutt ved fakultetet om forskningssamarbeid gjør det mulig å bygge et fagmiljø også innen forskning. Henvendelsene viser at det er interesse og behov for forskning på fakultetsnivå og på tvers av institutt. HelPed er samarbeidspartner i NFR finansierte Healthy choices, arbeidspakke om utdanning. I februar 2023 leverte forskere fra ISM, IPS og HelPed forskningssøknaden RELATE. Søknaden fikk høyeste evaluering «excellence», men oppnådde ikke finansiering. Flere av aktivitetene i RELATE har blitt fulgt opp for egeninnsats, og en intervensjon om studenters læring har blitt utviklet våren 2023, i samarbeid med forskere ved IPS, UB og HelPed. Intervensjonen er integrert i emnet HEL-0700 og piloteres høsten 2023.

To ansatte som i bistillinger har bidratt mye med publikasjoner opphører våren 2023 (en professor 2 og en stipendiat), men forskningssamarbeidet om forskning på TPS mellom ansatte ved UiT og Linköping videreføres, og er styrket med ekstern finansiering fra det svenske Vetenskapsrådet til et internasjonalt prosjekt som skal samle inn data i Sverige, New Zealand, Australia og Norge. Anita Iversen er ansvarlig for innsamling av data i Norge. Det er ikke ressurser i dagens budsjettamme ved HelPed til å videreføre professor 2 engasjement, men enheten søker både ekstern og intern finansiering av forskningsprosjekt, inkludert stipendiatprosjekt. Det er en vakant vitenskapelig stilling i HelPeds ramme som ved tilsetting kan styrke både drift og FOU virksomhet ved enheten.

Uttelling på produksjon, være seg studiepoeng, vitenskapelig publikasjon eller annet, tilfaller ikke HelPed. Årsaken til dette er at HelPed er en enhet finansiert av samtlige av fakultetets enhet, og rammen ble satt for å levere på et gitt mandat. All finansiering knyttet til blant annet publikasjon sluses derfor tilbake til enhetene på fakultetet, hvor alle institutt så vel som fellesadministrasjonen mottar en andel.

Behov som er kartlagt under mandatprosessen

Diskusjoner i arbeidsgruppa og i fagmiljøene viser at det er ulike behov som må ivaretas i diskusjon om strategi for utdanningsforskning ved fakultetet. Det er et behov ved instituttene å

stimulere til flere utdanningsutviklings- og forskningsprosjekt, særlig blant lektorer. Eksempel på dette kan være å særlig fokusere på engasjerte universitetslektorer/ førstelektorer slik at FoU-ressursen kan utnyttes enda bedre og mer strategisk. HelPed får også økt antall henvendelser fra ansatte med førstestillingskompetanse som driver utdanningsforskning som en del av sin forskningsvirksomhet med behov for støtte, veiledning og samarbeid om eksisterende utdanningsforskning (eks IFA, IHO, ISM, IMB, IPS), men også i utforming og gjennomføring av utdanningsforskningsprosjekt. HelPed gir i dag slik støtte basert på henvendelser, og ønsker å samle vitenskapelige ansatte i felles organisering for en mer strategisk måte å styrke utdanningsforskning og rekruttering til feltet, og på denne måten bidra i kunnskapsutvikling av medisinske og helsefaglige utdanningspraksiser. IFA har forsøkt å etablere egen forskningsgruppe for utdanningsforskning, men gir tilbakemelding på at det er for få ansatte som driver med dette til at det kan etableres en egen forskningsgruppe ved instituttet. Arbeidsgruppen ser et behov for å avklare hvordan slik støtte skal organiseres på tvers av institutt.

Arbeidsgruppen har diskutert hvordan fakultetet kan bidra til å styrke rekruttering til og skape gode miljø for utdanningsforskning. HelPed ønsker å bli tatt med i diskusjoner om rekrutteringsstillinger og utforming av forskerlinjeprosjekt for å kunne øke kompetansen innen feltet. I utredningen fra 2015 ble det diskutert om HelPed skal ha en tydeligere rolle i å drive forskning eller om rollen i større grad skal være å understøtte forskere og fagmiljøer ved instituttene i sin utdanningsforskning. Fagmiljøet er siden 2015 styrket med økt forskningskompetanse og flere fagmiljø utenfor HelPed, og i samarbeid med HelPed søker eksternt finansiering for å styrke utdanningsforskning.

Arbeidsgruppen har diskutert flere muligheter til hvordan utdanningsforskning kan styrkes. Under skisseres flere komplementære måter å støtte utdanningsforskning basert på dagens etterspørsel og kartlegging.

Forskningsgruppe ved HelPed

En mulighet som er diskutert i arbeidsgruppen er at det etableres en egen forskningsgruppe/senter på fakultetsnivå lokalisert til HelPed med ansvar for å drive utdanningsforskning og for å legge til rette for utdanningsforskning ved instituttene. Organisering, sammensetning og oppgaver bør utredes. En slik gruppe bør være åpen for alle

vitenskapelige ansatte med førstestillingskompetanse ved Helsefak som driver, eller ønsker å drive med utdanningsforskning. Gruppen vil også være aktuell for ansatte som ønsker drive utdanningsforskning som en del av sin forskning, men som har andre primære forskningsinteresser og er medlem i andre forskningsgrupper. Økte nasjonale og lokale krav til vitenskapelige ansatte om en kunnskapsbasert tilnærming til egen undervisning, systematisk utvikling over tid og FOU basert utdanning, er et insentiv for at flere skal bidra med forskning på egen utdanningspraksis. I en utredning om en slik forskningsgruppe/senter bør prodekan forskning og instituttledere være involvert for å sikre samarbeid med eksisterende forskningsgrupper.

På denne måten kan ansatte som ønsker drive med denne type forskning få en tydelig forankring og «adresse» for utdanningsforskning ved fakultetet, noe som kan gi momentum til forskningsaktiviteten på dette området. Ved UB finnes det en forskningsgruppe på fakultetsnivå ved Result. I dag er de fleste forskerne ved Helsefak organisert i forskningsgrupper ved instituttene. Organisering omkring en slik forskningsgruppe må derfor gjennomgås og utredes nærmere.

Støtte i vitenskapelig kvalifisering til vitenskapelige ansatte i FOU virksomhet

HelPed gjennomfører i dag flere aktiviteter som er meritterende for akademiske karriereløp. Arbeidsgruppa har diskutert at det er et behov for at dette arbeidet styrkes slik at de kan brukes i kvalifiseringsløp også for ansatte som ønsker kvalifisere seg til førstelektor-dosent. Det foreslås at HelPed tar ansvar for å etablere en arena med kompetanseutviklende tiltak for ansatte som ønsker å forske på egen utdanning/undervisning. F.eks. arrangere seminar, journal club o.l., som en del av arbeidet med å støtte pedagogisk utviklingsarbeid. Dette arbeidet vil kunne bidra til inspirasjon og nettverksbygging knyttet til ansatte med interesse for utdanningsfaglig forskning på tvers av instituttene, og man vil kunne bedre sikre at FoU-virksomheten får positive ringvirkninger i fagmiljøene ved instituttene og studieprogrammene. Dette forslaget innebærer at arbeidet med å støtte utdanningsforskning fortsatt skal være en del av HelPeds eksisterende arbeid med å understøtte utvikling av utdanningsfaglig kompetanse og pedagogisk utviklingsarbeid.

Arbeidsgruppa er enig i at det er behov for å støtte fagmiljø og vitenskapelig ansatte i vitenskapelig kvalifisering innen utdanning og helsefaglig pedagogikk. Result har ansvar for kurs i pedagogisk basiskompetanse, men utvikling av fagdidaktisk utdanningsfaglig kompetanse på alle nivå (fra basis til merittert nivå), foregår ved fakultetet og i fagmiljøene.

Det er ikke enighet i arbeidsgruppa om eventuell opprettelse av ny forskningsgruppe på fakultetsnivå ved HelPed.

5.2 Anbefalinger og prioriteringer i forhold til identifiserte behov på fakultetet for å sikre strategisk styring og bærekraftig bruk av ressurser

Avsnittene ovenfor viser at behovet og etterspørselen for støtte fra fagmiljøene er stor, og vil være ressurskrevende å møte. Arbeid med utdanningskvalitet vil også påvirkes av endringer i sektoren blant annet som følge av høyere krav til utdanningsfaglig kompetanse, økt fokus på desentralisering, fleksibilisering av utdanningstilbud og vektlegging av generiske ferdigheter i sluttkompetanse. En prioritering av oppgaver må ses i sammenheng med dagens ressurser internt på HelPed inkludert en vakant 100% vitenskapelig stilling, eventuell ledig kapasitet ved instituttene og fagmiljøenes behov for støtte til arbeid med utdanningskvalitet.

TPS koordinering internt skal fortsatt ligge under og ledes av Helped. Det anbefales videre at fakultetet videreutvikler en strategi for TPS og at videreføring av Utvalg for samarbeidslæring vurderes i denne prosessen. Arbeidsgruppen anbefaler at TPS fortsatt skal ligge under HelPed. Det anbefales videre at strategien for TPS videreføres, og videreutvikles i tråd med behovene til utdanningene og praksisfeltet. Ansvar for dette ligger hos ledelsen ved Helsefak. For forankring i ledelse anbefales ansvar for TPS videreført i forum for utdanningsledelse.

HEL-6331 videreføres og videreutvikles og skal fremdeles tillegges HelPed. Ressurser til en slik undervisnings og driftsoppgave må vurderes videre for å sikre tilstrekkelig kapasitet. HEL-0700 videreføres og arbeidsgruppa anbefaler at emneansvar fremdeles tillegges HelPed.

Kartlegging og gjennomgang av eksisterende rapportering viser at fagmiljøene har store behov for støtte til å drive kunnskapsbasert og utviklingsorientert utdanning og undervisning med en økonomisk bærekraftig ressursinnsats. Ifølge Helsefak sin strategiske langtidsplan skal

ressursinnsatsen innen emne- og studieprogramporteføljen sikre at ansatte også har tid til forskning, innovasjon og formidling. For å nå dette strategiske målet kreves en gjennomgående kvalitetskultur for utdanning og undervisning, med robuste kollegiale fagmiljø som støtter, inspirerer og utfordrer hverandre, men også en infrastruktur som kan sikre erfaringsdeling og støtte på tvers av fagenhetene. I dette arbeidet vil HelPed og andre støtteenheter ved UiT være sentrale.

De fire tematiske satsningsområdene fra HelPeds mandat har til dels vært knyttet opp mot sentrale satsingsområder i tidligere strategier. Det har kommet endringer i sektoren og verden som gjør at fagmiljøene og framtidige kandidater må ha god omstillingsevne. Arbeidsgruppen vurderer derfor at mandatet ikke bør knyttes opp til det vi i dag tenker er særlige tematiske satsningsområder, men ha en fleksibilitet i forhold til innretning slik at støtten som gis er i henhold til aktuelle behov.

Helsefak skal utdanne kandidater med framtidskompetanse innenfor innovasjon, bærekraft, digital kompetanse og tverrfaglig samhandlingskompetanse, som treffer behovene for arbeidslivet og befolkningen i nord. For å muliggjøre dette trengs en gjennomgående kultur for kvalitet innen utdanning, og høy kvalitet i praksisstudiene. HelPed er en infrastruktur som skal bidra til at fakultetet når dette målet. HelPed skal være en arena/ infrastruktur for erfaringsdeling og kompetanseutvikling på tvers av institutt og UiTs praksisarenaer. Herunder inngår å utvikle og tilby kompetanseutvikling til ansatte og praksisveiledere, bidra i prosjektutvikling og -søknadsprosesser for å øke tilslag på eksterntfinansierte utdanningsprosjekt, samt være en pådriver for utdanningskvalitet gjennom forskning og utviklingsarbeid. Arbeidsgruppen er enige om at HelPed skal arbeide i tråd med behovene til Helsefak sine fagmiljøer.

Behov for støtte til å utvikle digital kompetanse og ferdigheter innen pedagogisk bruk av IKT for fleksibel læring er stort, og vil sannsynligvis øke fremover. Arbeidsgruppen ser at innføring av digital partner har vært en viktig brikke i dette arbeidet, og som bindeledd mellom nivåene i organisasjonen, og anbefaler at denne funksjonen videreføres. Videre løftes HelPeds rolle som arenabygger og infrastruktur for erfaringsdeling på tvers av arenaene frem som sentral i å sikre at vi møter behovene innenfor dette området. Arbeidsgruppen anbefaler derfor at digitalt læringsteam videreføres og utvikles i tråd med utviklingen i feltet.

FoU-virksomhet innen undervisning- og utdanningsarbeid er viktig for å sikre utvikling av kvalitet, og arbeidsgruppen fremhever behovet for å styrke dette området. Arbeidsgruppen er imidlertid ikke samstemte om hva den mest hensiktsmessige løsningen vil være for å fasilitere dette. Et alternativ er å opprette en egen forskningsgruppe ved HelPed. Et annet alternativ er å bygge på dagens situasjon, med HelPed sin rolle som kulturbygger og støtte til Helsefak sine fagmiljøer som driver eller ønsker å drive FoU-arbeid knyttet til utdanning og undervisning, uten at det etableres en egen fakultetsovergripende forskningsgruppe.

Arbeidsgruppe for å gjennomgå mandatet til HelPed

Senter for helsefagleg pedagogisk utvikling (HelPed) skal vere sentral i arbeidet med å nå fakultetets strategiske utdanningsmål. Frå HelPed vart permanentisert som eiga eining ved Helsefak i 2015 har kjerna i senteret sine oppgåver vore tilknytta:

5. Tverrprofesjonell samarbeidslæring
6. Praksisveiledning for praksislæring
7. Pedagogisk bruk av IKT for fleksibel læring
8. Forsking og fagutvikling innen utdanning

Sidan 2015 har det skjedd endringar i sektoren, ved fakultetet og i samfunnet, som aktualiserer behovet for å ta formålet og mandatet med HelPed opp til vurdering. Det er viktig å sikre strategisk styring samt å sikre bærekraftig bruk av ressursane som ligg i senteret for å møte behova i organisasjonen og i praksisfeltet. Gitt den økonomiske situasjonen ved Helsefak, bør ein slik gjennomgang òg ta høgde for stadig strammare økonomiske rammer i sektoren, og gje vurderingar om nødvendige prioriteringar i høve til identifiserte behov på fakultetet.

Dekan oppretter ei arbeidsgruppe med formål om å gjennomgå mandatet og kjerneoppgåvene til HelPed. Arbeidsgruppa består av:

- Iris Borch, leiar av HelPed
- Rigmor Furu, førstelektor og representant frå tilsette HelPed
- 3 representantar frå institutta:
- Kristin Fenton, nestleder utdanning ved IMB
- Janne Mjelle, studieprogramleder ved IFA
- Astrid Vekve Nymo, studieprogramleder ved IHO
- Astrid Gramstad, prodekan utdanning
- Silje Wangberg, prodekan praksis og forskarutdanning
- Nils Johan Lysnes, ekstern representant/ samarbeidspartnar

Arbeidsgruppa vert leia av prodekan for utdanning. Prodekan praksis og forskarutdanning er sekretær for arbeidet.

Arbeidsgruppa skal levere sin rapport innan 31.12.22. Arbeidsgruppa skal gjere ei/n:

- Gjennomgang av eksisterande rapportering knytt til dei fire satsingsområda og eventuelt anbefale nye kartleggingar/ evalueringar der dette ikkje føreligg.
- Vurdering av kompetansebehov i fagmiljøa basert på nasjonale utdanningspolitiske føringar og gjeldande lokale strategiar
- Kartlegging av behova til institutta for pedagogisk støtte med anbefaling om prioriterte satsingsområde
- Gjennomgang av dei sentrale oppgåvene HelPed har i dag, med vurdering av behova i framtida og ei tydeleggjering av forventningar til HelPed sine bidrag til einingane for å nå fakultetet sine strategiske utdanningsmål
- Gjennomgang av bemanning og leiing ved HelPed

Vedlegg 2

HelPed deltar i følgende prosjekter:

- *TeraVRi: VR-teknologi i utvikling av terapeutisk kompetanse hos helsefagstudenter.* Arbeidspakkeleder for å utvikle digital pedagogisk veileder for fagansatte. Prosjektet gjennomføres i perioden 2021-2023. Flere vitenskapelige artikler skal utarbeides, og HelPed er med på en av disse.
- *DigSam-digital sikkerhetskompetanse i helse- og sosialfag – et nasjonalt samskapingsprosjekt.* Prosjektet ble formelt avsluttet våren 2022, men driftes videre i et samarbeid mellom UiT, USN, OsloMet, HVL og NTNU.
- *Organisatoriske grep for å styrke kvalitet i praksisveiledning.* Skrive vitenskapelig artikkel og utvikle en digital ressurs for praksisveiledere og ledere. Prosjektet avsluttes våren 2023. En vitenskapelig artikkel er under utarbeidelse.
- *Interaktiv video i læring (H5P).* Utviklingsprosjekt ved Helsefak som avsluttes juni 2023. En vitenskapelig artikkel utarbeides fra HelPed
- Prosjektleder for utvikling av digital læringsressurs om *Pedagogisk bruk av H5P*
- *Arktisk Samprax.* Deltar i prosjektets styringsgruppe og deltar som støtteenhet i noen av arbeidspakkene. Prosjektet gjennomføres i perioden 2021-2024.
- *Innføring av Portfolium ved UiT,* dokumentasjon av utdanningsfaglig kompetanse. Prosjektet gjennomføres i 2022-2023.
- *Innføring av DLR ved UiT.* Prosjektet gjennomføres i 2022-2023.

Vedlegg 3

Forskningsområder dekket av interne medlemmer:

Tverrprofesjonell samarbeidslæring
Evaluerings- student emne evaluering
Praksislæring og praksisveiledning
Pasient i praksis
Karrierelæring karrierekompetanse
Kvalitetsarbeid
Bruk av digitale verktøy
Læringsstrategier
FOU basert utdanning og studenter som partnere i forskning

Forskningsområder dekket av eksternt medlem:

Teknologirikt læringsmiljø
Simulerings basert undervisning

Pågående forskning

HelPed er involvert i mange spennende pågående undervisningsforskning på tema som:

- Bruk av digitale verktøy: Påbegynt forskningsarbeid ifb med TeraVRi prosjektet.
- Tverrprofesjonell samarbeidslæring: Exploratory workshop, finansiert av det Svenske Vetenskapsrådet: samarbeidsprosjekt om TPS med Australia, New Zealand, Sverige
- Evaluerings: Artikkelmanus i prosess for publisering i Higher education Research and development om universitetspedagogers ansvar og rolle evaluering, Iris Borch, (Ragnhild Sandvoll og Torgny Roxå
- Studentaktive læringsformer: datainnsamling SoTL prosjekt radiografutdanning
- Universitets- og høyskolepedagogikk: Peer reviewede abstracts til bok om UH pedagogikk. Tema: studentevaluering, dokumentasjon av utdanningsfaglig kompetanse og medisinsk og helsefaglig utdanningsforskning i Norge. Mulig sistnevnte tema blir en artikkel og ikke bokkapittel.

- Læringsstrategier og førsteårspedagogikk: Pilot før NFR prosjekt om læringsstrategier gjennomføres 2023, Oda og Iris fra HelPed sammen med Rannveig Grøm Sæle, IPS og Torstein Låg, UB
- Practice architectures in interprofessional health professions education: An international multi-site research study, Prosjektperiode: 01.01.2023-31.12.2026, Finansiert av Svenske vetenskapsrådet, Samarbeid mellom helsepersonell fra ulike profesjoner er nødvendig for å sikre at pasientene får trygg omsorg, og for å utnytte kunnskapen til alle fagpersoner til det beste for pasienten. Dette er en global utfordring, hvor evnen til å samarbeide blir en viktig del av det studentene trenger å lære i løpet av utdanningen til et yrke i helse- og omsorgstjenestene. Forskere ved universitetene i Tromsø, Linköping, Otago og Wollongong skal sammen og gjennom ulike feltarbeid undersøke hvordan studenter lærer å samarbeide i praksisstudier.
- Innsendt NFR søknad februar 2023 RELATE, porteføljeplan utdanning sammen med fagmiljø på ISM, IPS, UB
- Praksisveiledning: RUSH prosjekt, Rigmor og Siri
- Internasjonalt samarbeid:
 - 9a) Interprofesjonell global, pågående evaluering av TPS aktiviteter i ulike land tilknyttet nettverket. Masterstudent skal gjennomføre intervju på oppdrag fra arbeidsgruppe i nettverket og det er mulig arbeidet kan bli en publikasjon.
 - Internasjonalt samarbeid
 - 9b) Relational pedagogy og research based teaching inquiry i forbindelse med pilot Healthy Choices og RELATE.
 - C) KBPM framework and Mark McDaniel ved Washington University St Louis I forbindelse med Lære og Lære prosjekt.
-

Vedlegg 4:

Kort behovskartlegging, studieprogramporteføljen

Du får denne undersøkelsen fordi du er leder med personalansvar eller har delegerte personaloppgaver/ gjennomfører medarbeidersamtaler/ fagenhetsledere/ emneledere ved Helsefak.

Alle studieprogram skal nå lage utviklingsplaner og utdanningene blir dermed mer utviklingsorienterte. UiT gjennomgår også studieprogramporteføljen for å møte kravene til bærekraft og samfunnsansvar, og alle studieprogram kartlegges med tanke på status og muligheter for utvikling av utdanningstilbudene. Hva skal til for at vi skal få til dette?

Fakultetsledelsen ønsker å kartlegge hva dere som personalledere tenker er de største/ viktigste behovene, til hjelp i strategiske prioriteringer innen utdanning.

Formålet med denne undersøkelsen er å kartlegge behovene i fagmiljøene for støtte til utvikling av pedagogisk kompetanse og kvalitet i undervisning og utdanningsprogram. Vi ønsker derfor at du tar deg tid til å svare på denne korte undersøkelsen.

- Hva tenker du vil være viktigst for å kunne videreutvikle ditt studieprogram i tråd med strategiske mål om å være bærekraftig og av høy kvalitet?
- Hva tenker du er viktigst at ditt studieprogram videreutvikler de neste årene knyttet til pedagogisk kompetanse og utdanningskvalitet?
- Hva skal til/ slags støtte trenger ditt fagmiljø for å få dette til?
- Hvis det er noen i ditt fagmiljø som du vurderer trenger ekstra støtte til pedagogisk utvikling; hvilken støtte kunne være hensiktsmessig?
- Sist: om det er noen tiltak som dere har gode erfaringer med og som har hevet kvaliteten på utdanning og undervisning, så tips oss gjerne om dette her

Vedlegg 5: Resultater av undersøkelse

Hva er viktigst for å kunne utvikle studieprogrammene/ pedagogisk kompetanse og utdanningskvalitet	Hva er til hinder for å utvikle studieprogrammen e/ pedagogisk kompetanse og utdanningskvalitet	Hvilke behov erfarer man for støtte	Hva har man gode erfaringer med
Tilgang til gode verktøy Digitale læringsressurser	Arbeidsbelastningen for den enkelte underviser	Tid og folk med kompetanse	Internseminar
Støtte til å videreutvikle digitalisering og utviklingsarbeid	Tid til faglig utviklingsarbeid	Kombistillinger viktig for å bygge bro mellom utdanning og praksis	Systematikk i arbeidet med kvalitetsutvikling
Langstrakt klasserom	Manglende tid til FoU	Tett praktisk opplæring på digitale verktøy med superbrukere	Samarbeid med andre studieprogram nasjonalt
Samarbeid med arbeidslivet/ arbeidslivsrelevans	Administrative oppgaver	Strategisk og ledelsesforankret prosess for å kunne prioritere	deltakelse i forskningsnettverk
Resurser er en avgjørende faktor.	Arbeidspress - harde prioriteringer går ut		prosjektsamarbeid med HelPed

praksisfinansiering, utstyr og infrastruktur	over utviklingsarbeid		
Tid og folk med kompetanse			Studieprogramleder med førstekompetanse
praksisfinansiering, utstyr og infrastruktur			Vektlegging av klinisk veiledning
Medarbeidere med interesse for pedagogikk			
Godt arbeidsmiljø			
mulighet for utvikling og kvalifisering			
kombinerte stillinger har også betydning for kvalitet i praksisstudier.			
Erfaringsutveksling på tvers			
kollegaveiledning og samsnakk			
For kompetanseheving pekes det på tre særlig viktige områder: formell pedagogisk kompetanse, digital			

kompetanse, veiledningskompetanse			
Utdanningsforskning er viktig for å dokumentere og bidra til utvikling av undervisning; eksempelvis forklare frafall, hvordan drive bærekraftig undervisning			Bruk av digital læringsressurs for å flippe undervisning/ la studentene trene (Unifractal)
Studieprogramlederen har en viktig rolle med å drive faglig og strategisk ledelse og støtte de ansatte, bidra til kvalitetskultur			
Studenten er sentral: å sikre god rekruttering og førsteårsopplevelse,			
Mulighet for eksperimentering så studentene får hands-on erfaringer			
Kvalitet i praksisstudier, finansiering av praksis			

